

Etätyöterveysneuvottelu -uusien toimintamalleja ja toimivaa vuorovaikutusta työkyvyn tueksi

Sanna Pesonen Työterveyslaitos | **Soile Seppänen** Työterveyslaitos

Työterveysneuvottelut ovat merkittävä työterveysyhteistyön keino edistää työntekijöiden työkykyä ja työssä jatkamista. Työelämän digimurroksen myötä, ja Covid19-pandemian vauhdittamana työterveysneuvotteluja pidetään yhä enemmän etänä. Terveystieteiden tutkimusten on todettu parantavan kustannustehokkuutta ja asiakaslähtöisyyttä. Terveystieteiden tutkimusten on havaittu, että ei-kasvokkainen vuorovaikutus voi tuottaa keskusteluun monenlaisia ongelmia ja vaikeuttaa yhteisen ymmärryksen saavuttamista, koska kaikkia vuorovaikutuksen keinoja, kuten katseen suuntaa, eleitä ja ilmeitä, ei ole mahdollista käyttää totutuilla tavoilla. Nämä ei-sanalliset vuorovaikutuksen keinot on tunnistettu merkityksellisiksi kasvokkain toteutetuissa työterveysneuvotteluissa. Onkin noussut esille tarve yhteisille, hyvin käytäntöihin perustuville etätyöterveysneuvottelun toimintamalleille.

Etätyöterveysneuvottelu - uusien toimintamalleja ja toimivaa vuorovaikutusta työkyvyn tueksi - hankkeessa tavoitteena on kuvata etätyöterveysneuvottelun vuorovaikutusprosesseja ja -käytäntöjä, joiden avulla voidaan osallistaa neuvottelun eri osapuolet yhteiseen päätöksentekoon sekä edistää eri näkökulmien esiin tuomista. Tutkimushankkeen toteuttavat Työterveyslaitos ja Tampereen yliopisto ja hanketta rahoittaa Työsuojelurahasto. Hanke kestää vuoden 2023 loppuun.

Tutkimuksessa on kerätty aineistoa yhteensä kymmenestä etätyöterveysneuvottelusta. Etätyöterveysneuvottelussa ainakin yksi neuvottelun keskeisimmistä osapuolista; työntekijä, työpaikan tai työterveyshuollon edustaja osallistui neuvotteluun etäyhteydellä. Etätyöterveysneuvotteluista viisi toteutui hybridinä (osa osallistujista oli samassa tilassa) ja viidessä neuvottelussa kaikki osallistujat olivat etänä. Yhdestä neuvottelusta kerättiin aineistoa kolmella eri tavalla: sähköinen ennakkokysely, videotallenne neuvottelusta ja yksilöteemahaastattelu neuvottelun jälkeen. Aineistoa analysoidaan parhaillaan sisällönanalyysillä ja multimodaalisella keskusteluanalyysillä.

Hankkeen tuloksia on saatavilla syksyllä 2023. Hankkeessa koostetaan tuloksien pohjalta verkossa vapaasti saatavilla olevaan Työterveysneuvottelu -ratkaisuja työhön – oppimisohjelmaan uusi osio etätyöterveysneuvottelujen toimintamalleista. Hankkeessa tuotetaan uutta tietoa ja hyviä käytännön esimerkkejä siitä, miten etätyöterveysneuvottelut toteutuvat osana työkyvyn tuen prosessia ja miten neuvotteluissa edistetään yhteistä päätöksentekoa ja tuetaan kaikkien osapuolten mahdollisuuksia osallistua keskusteluun.

Yhteystiedot: [soile.seppanen @ttl.fi](mailto:soile.seppanen@ttl.fi)

Etätyöterveysneuvottelu - uusia toimintamalleja ja toimivaa vuorovaikutusta työkyvyn tueksi

Soile Seppänen, soile.seppanen@ttl.fi, Työterveyslaitos
Sanna Pesonen, sanna.pesonen@ttl.fi, Työterveyslaitos

Tausta

Terveydenhuollon etävastaanottoja käsittelevissä tutkimuksissa on havaittu, että ei-kasvokkainen vuorovaikutus voi tuottaa keskusteluun monenlaisia ongelmia ja vaikeuttaa yhteisen ymmärryksen saavuttamista, koska kaikkia vuorovaikutuksen keinoja, kuten katseen suuntaa, eleitä ja ilmeitä, ei ole mahdollista käyttää totutuilla tavoilla. Onkin noussut esille tarve yhteisille, hyviin käytäntöihin perustuville etätyöterveysneuvottelun toimintamalleille.

Tavoite

Etätyöterveysneuvottelu - uusia toimintamalleja ja toimivaa vuorovaikutusta työkyvyn tueksi -hankkeessa tavoitteena on kuvata etätyöterveysneuvottelun vuorovaikutusprosesseja ja -käytäntöjä, joiden avulla voidaan osallistaa neuvottelun eri osapuolet yhteiseen päätöksentekoon sekä edistää eri näkökulmien esiin tuomista. Tutkimushankkeen toteuttavat Työterveyslaitos ja Tampereen yliopisto. Hanketta rahoittaa Työsuojelurahasto. Hanke kestää vuoden 2023 loppuun.

Aineistot ja menetelmät

Tutkimuksessa kerättiin aineistoa yhteensä kymmenestä etätyöterveysneuvottelusta. Etätyöterveysneuvottelussa ainakin yksi neuvottelun keskeisimmistä osapuolista - työntekijä, työpaikan tai työterveyshuollon edustaja - osallistui neuvotteluun etäyhteydellä. Aineistoa kerättiin kolmella eri tavalla: sähköinen ennakkokysely, videotallenne neuvottelusta ja yksilöteemahaastattelu neuvottelun jälkeen. Aineistoa analysoidaan parhaillaan sisällönanalysillä ja multimodaalisella keskusteluanalysillä.

Tuotokset

Hankkeessa tuotetaan uutta tietoa ja hyviä käytännön esimerkkejä siitä, miten etätyöterveysneuvottelut toteutuvat osana työkyvyn tuen prosessia. Lisäksi tuotetaan tietoa, miten neuvotteluissa on mahdollista edistää yhteistä päätöksentekoa ja tukea kaikkien osapuolten mahdollisuuksia osallistua keskusteluun. Tulokset kuvataan artikkeleissa ja loppuraportissa. Tuloksien pohjalta koostetaan uusi osio etätyöterveysneuvottelujen toimintamalleista Työterveysneuvottelu - ratkaisuja työhön – oppimishjelmaan: [Työterveysneuvottelu – ratkaisuja työhön | Työterveyslaitos \(ttl.fi\)](https://www.ttl.fi/tyo-terveysneuvottelu-ratkaisuja-tyohon) syksyllä 2023.

Työterveyslaitos

 Tampereen yliopisto
Tampere University

Työsuojelurahasto
Arbetsmiljöverket
The Finnish Work Environment Fund